

Polnisches Bundesnetzwerk Partizipation und Soziales, c/o Polregio e.V.
Reichsweg 30, 52068 Aachen

Marszałek Sejmu RP
Elżbieta Witek

Minister Edukacji i Nauki
Przemysław Czarnek

Błażej Poboży
Wiceminister MSWiA

Przewodnicząca Sejmowej Komisji Mniejszości
Wanda Nowicka

Prezes Rady Ministrów
Mateusz Morawiecki

**Stanowisko Polskiej Sieci Federalnej ds. Partycypacji i Spraw Społecznych w Niemczech
w sprawie planowanego obciążenia subwencji oświatowej dla grup uznanych Ustawą z dnia
6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym**

Berlin, 15 grudnia 2021

Szanowni Państwo,

my, nowa generacja zaangażowanych Europejczyków z polskim paszportem działających aktywnie na rzecz wizerunku Polski i poprawy sytuacji dyskryminowanych Polaków w Niemczech nie zgadzamy się na polityzację Polonii i używanie jej do wewnątrz krajowych politycznych rozgrywek.

Planowane obciążenie subwencji oświatowej dla grup uznanych Ustawą z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym, motywowane odebraniem ustawowych praw mniejszości niemieckiej w Polsce, nie jest tym rozwiązaniem, którego potrzebujemy.

Nie godzimy się na wdrażanie rozwiązań rzekomo korzystnych dla nas, bez prowadzenia z nami rozmów na temat aktualnych potrzeb Polonii, jak i bez znajomości kompleksowości sytuacji.

Potwierdzeniem naszego stanowiska jest fakt braku oparcia działań rządu i polskiej administracji publicznej Rzeczypospolitej Polskiej w kwestiach sytuacji polskiej społeczności w Niemczech o aktualne ekspertyzy i wiedzę ze środowisk polonijnych w Niemczech. Takie postępowanie jest zaprzeczeniem wartości demokratycznych i wyrazem braku szacunku wobec idei społeczeństwa obywatelskiego.

My nie chcemy i przede wszystkim nie potrzebujemy wsparcia kosztem marginalizacji innych. Odebranie subwencji oświatowej dla mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym – kaszubskim to akt nieetyczny i krótkowzroczny, który nie uwzględnia negatywnych konsekwencji społecznych wewnątrz kraju, jak i poza jego granicami.

Odebranie dzieciom należącym do mniejszości możliwości nauki języka ich pochodzenia jest wbrew obowiązującej w Polsce Ustawie z 2005 r., Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r., a przede wszystkim wbrew dążeniu do wychowania wykształconej nowej generacji Polaków, działającej w Polsce i w Europie, podejmującej w przyszłości pracę na miarę kwalifikacji

w różnych krajach, w tym w Niemczech. Pokolenia młodych Polaków, w tym obywateli Polski należących do mniejszości narodowych i etnicznych, to nie tylko kapitał społeczny - język i kultura czynią z nich przyszłych ambasadorów Polski w Niemczech i na świecie.

Sytuacja języka polskiego jest gorsza w Niemczech i wynika z nieprzestrzegania Traktatu i z nierównego traktowania obu grup.

Dlatego polski rząd powinien dążyć w rozmowach z niemieckim rządem do umocowania języka polskiego w niemieckich szkołach tak, aby dzieci i młodzież miały oceny z języka polskiego na niemieckim świadectwie, z czego mogłyby być nie tylko dumne i zmotywowane do nauki tego języka, ze względu na wymierne efekty, ale też dumne ze swojej przynależności narodowej.

Dotychczasowe wsparcie w Niemczech w postaci nauczania pozaszkolnego, na które polski rząd planuje przeznaczyć w krzywdzący sposób odebraną subwencję m.in. mniejszości niemieckiej może prowadzić do izolacji polskich dzieci i młodzieży w Niemczech i w konsekwencji do ich degradacji edukacyjnej w Niemczech i utrudnić awans społeczny.

Żądamy odrzucenia poprawki oraz znalezienia innego rozwiązania na poprawę stanu nauczania języka polskiego w Niemczech. Tym bardziej, że Polonia w Niemczech pielęgnuje przyjazne i dobrosąsiedzkie relacje z mniejszością niemiecką w Polsce, oparte na wzajemnym szacunku i wspólnej realizacji celów, chociażby w myśl Traktatu z 1991 roku.

Ponadto odebranie subwencji oświatowej mniejszościom narodowym i etnicznym oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym w Polsce eskaluje i tak napięte stosunki polsko-niemieckie i może mieć negatywne skutki dla wynegocjowania dla Polonii dobrych rozwiązań od niemieckiego rządu. Dlatego stanowczo żądamy zaprzestania szkodliwych dla nas działań przez wybranych posłów oraz polityków polskiego rządu i protestujemy przeciwko wprowadzaniu polskiej opinii publicznej w błąd jeśli chodzi o sytuację i potrzeby Polek i Polaków w Niemczech!

Chcemy zwrócić uwagę na fakt, iż w Niemczech w ostatnich latach rozwinęło się wiele oddolnych ruchów społecznych i stowarzyszeń, jak również kooperacji przy wsparciu instytucjonalnym, w tym rządowym (KoKoPol) i żądamy o uwzględnienie również naszego głosu w kolejnych planowanych działaniach, aby były one naprawdę adekwatne do potrzeb, a nie wynikały z antyniemieckiej polityki błędnie rozumianej symetrii.

Oczekujemy w przyszłości w przypadku podejmowania tego podobnych działań włączenia naszego głosu w dyskusji.

Żądamy również, aby w polsko-niemieckim dyskursie wybrzmiało, także w postulatach mniejszości niemieckiej wobec niemieckiego rządu, w ramach dobrze pojętej solidarności poparcie naszych tematów. Należą do nich: zapobieganie dyskryminacji Polek i Polaków na niemieckim rynku pracy, uregulowanie spraw języka polskiego oraz wdrażanie postanowień postulatów z V Kongresu Organizacji Polskich w Niemczech, które umieszczamy w niniejszym piśmie.

Jesteśmy orędownikami polityki dialogu, o który raz jeszcze apelujemy.

W razie pytań jesteśmy do Państwa dyspozycji drogą elektroniczną polnischesbundesnetzwerk@gmail.com

Rada Reprezentantów:

Dr. Kamila Schöll-Mazurek, Federalna Konferencja Organizacji Migranckich, **Joanna Szymaska**, Krajowa Sieć struktur społecznych w Info-Point-Polregio e.V. w Nadrenii-Północnej Westfalii, **Katarzyna Werth**, Region Metropolitalny Szczecin oraz Sieć Migracyjna Okręgu Meklemburgia-Greifswald, **Krzysztof Blau**, Towarzystwo Polsko-Niemieckie w Niemczech,

Postulaty z V Kongresu Organizacji Polskich w Niemczech

W dniach 19-21 września 2021 r. odbył się V Kongres Organizacji Polskich. Ponad 120 przedstawicieli organizacji polonijnych z różnych dziedzin działalności dyskutowało o przyszłości społeczności polskiej w Niemczech. Debata odbyła się w przeddzień wyborów. Postulaty były ukierunkowane na problemy tej społeczności w Niemczech. Polacy są drugą co do wielkości grupą imigrantów w Niemczech. Ich liczba, ich potrzeby i ich wkład w niemiecki dobrobyt są od lat ignorowane przez niemiecką politykę. Uczestnicy kongresu widzą w zmianie rządu nowe możliwości dla przyszłej współpracy w Niemczech, gdzie jest miejsce dla wszystkich.

Żądamy od nowego rządu w Niemczech:

w dziedzinie edukacji:

- wykorzystania potencjału imigrantów w kontekście wielojęzyczności poprzez lepszy dostęp do informacji, kursy w ich języku ojczystym oraz, w kontekście równości szans, możliwość zdawania egzaminów w języku polskim,
- wprowadzania programów zwalczających deficyty edukacyjne dzieci z Polski przyjeżdżających do Niemiec, w języku kraju, z którego pochodzą,
- przeprowadzenie szeroko zakrojonej i długoterminowej kampanii informacyjnej w celu promowania nauki i zachowania języków pochodzenia w oparciu o wytyczne europejskie,
 - zrównanie języka polskiego z innymi językami obcymi w programie nauczania języka niemieckiego oraz ułatwienie wprowadzenia języka polskiego jako drugiego i trzeciego języka obcego,
- wprowadzenie programów nauczania dla nauczycieli przedszkoli w zakresie wielojęzyczności i wielokulturowości oraz szkolenia polskich nauczycieli w zakresie dydaktyki języków pochodzenia,
- stałej obecności programów języka polskiego w programach nauczania, od przedszkola do matury, zwłaszcza w regionach przygranicznych, z powodów ekonomicznych i społecznych (napływ pracowników z Polski i utrzymujący się od kilkudziesięciu lat napływ młodych rodzin z Polski), wynikających bezpośrednio z sytuacji geopolitycznej,

w dziedzinie sytuacji na rynku pracy:

- utworzenie programu kwalifikacyjnego dla Polaków (i innych obywateli UE) już mieszkających w Niemczech (kursy językowe, kursy przekwalifikowujące dostosowane do potrzeb) nie tylko dla beneficjentów ALG II, ale także dla osób zarabiających mniej niż 1600 euro brutto, aby zapobiec ryzyku ubóstwa,
- zaangażowanie polskich organizacji imigranckich w rekrutację nowych wykwalifikowanych pracowników i przeznaczenie na ten cel środków w budżecie,
- oferowanie regularnych usług świadczonych przez organizacje migrantów po przybyciu nowo przybyłych specjalistów i ich rodzin,
- finansowanie polskich organizacji migrantów w zakresie rekrutacji i doradztwa zawodowego,

w sektorze społecznym:

- poprawa dostępu do informacji w języku polskim na temat prawa socjalnego, rodzinnego i prawa pracy poprzez utworzenie we wszystkich krajach związkowych centrów informacyjnych w wyżej wymienionych dziedzinach, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru przygranicznego,
- działania przeciwko dyskryminacji polskich obywateli UE na niemieckim rynku pracy,
- zabezpieczenie socjalne po przyjeździe do Niemiec (doradztwo, wsparcie)
- zabezpieczenie środków finansowych na działalność polskich organizacji imigranckich,

w obszarze bliskiego sąsiedztwa z Polską:

- ożywienia dwustronnych instrumentów współpracy,
- stworzenie jednolitego transgranicznego systemu monitorowania i analizowania procesów społecznych,
- ustanowienie wspólnego zarządzania kryzysowego w obliczu pandemii,
- utworzenie transgranicznego biura ds. zarządzania sprawami społecznymi z udziałem przedstawicieli społeczności przygranicznej,
- powołanie interdyscyplinarnej dwustronnej grupy roboczej ds. "Imigracji z Polski i Remigracji do Polski",

w związku z obowiązującym polsko-niemieckim traktatem z 1991 roku oraz postanowieniami z 2011 roku:

- reaktywacji forum dyskusyjnego i otwarcie go dla przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego z obu krajów,
- aktywizacja Pełnomocników do spraw Polonii we wszystkich 16 krajach związkowych,
- utworzenie grupy roboczej ds. aktualizacji traktatu z udziałem przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego,

w obszarach strukturalnych:

- przyznanie funduszy strukturalnych dla polskich organizacji migrantów w Niemczech zajmujących się partycypacją i sprawami społecznymi - Polska Rada Społeczna i Polska Sieć Federalna ds. Partycypacji i Spraw Społecznych,
- utworzenie funduszu na rzecz projektów dotyczących kwestii uczestnictwa - 1 mln euro rocznie,
- zapewnienie środków na projekty przez inne ministerstwa niemieckie oprócz pełnomocników ds. kultury i mediów,
- praca na rzecz uznania wkładu Polaków w Niemczech w rozwój kraju,
- podjęcie działań na rzecz poprawy wizerunku Polski i Polaków w Niemczech oraz zwalczania dyskryminacji i nastrojów antypolskich.

Konvent der polnischen Organisationen in Deutschland e.V.

Wiesław Lewicki

Bundeskonferenz der Polnisch-Arbeitsgemeinschaften

Grażyna Kamień-Söffker

Agnieszka Siemasz-Kaluza

Polnisches Bundesnetzwerk für Partizipation und Soziales PART OF EUROPE

Sprecher und Sprecherinnen:

Krzysztof Blau, Sachsen-Anhalt

Dr. Kamila Schöll-Mazurek, Berlin,

Joanna Szymańska, NRW,

Katarzyna Werth, MV